

SZENIC-MIAVA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ára: Egész évre 8 kor.
Megjelenik minden szerdán.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
Szabó Lajos

Szerkesztőség és kiai hivatal:
Nyitra, Plébania-utca 12.

ROVÁS.

Kisütötték már régebben, hogy a vidéki fogyasztási szövetkezetek, ha megvan az italmérési engedélyük, valóságos „meglegályai a panszlavizmusnak.” Ezen konstatált „ténykörülmeny” következtében a finanszdirektio is megteszi hazafini kötelességét s amennyire erre módja van, korlátozza az ily fogyasztási szövetkezetek italmérési engedélyét. Amennyiben az illetékes közigazgatási hatóságnak a maga részéről bizonyos aggálya volt ez irányban, a finanszdirektio méltányolja a hazafini aggodalmat s nem igen kap italmérési engedélyt az illető szövetkezet. De annak a fogyasztási szövetkezetnek mégis csak kell az italmérési engedély s a ministeriumban minden lehetőséget elkövetnek az engedély elnyerését illetőleg. Persze befolyásos ember kell oda, képviselő, még pedig országos, aki esetleg ügyvédi minőségében is vállalhat ilyen közérdekű „megbizatást”. Hát azt hinné az ember, hogy ilyennek hiányában holmi Hodzsák, Blahók, Szkitsákok közbejárnak a ministernél. Dehogy! Szó sincs róla, magyarérmelmű, derék fajmagyar képviselők fáradoznak azon, hogy azok a szövetkezetek, melyek a közigazgatási tisztviselők szerint veszélyeztetik a magyarság érdekét s a panszlavizmus melegágyai, megkapják az italmérési engedélyt s hogy a fáradozás a legszebb eredménnyel jár, azt garántálja az illető képviselő urak — befolyása.

Keresztesi Sándor.

A „NYITRA” eredeti regénye.

Irta: J a n u s.

I.

A vonat megállt.

Füledt nyári este volt. A vasuti kocsik rekkenő hőségében szinte párologtak az utasok. Eleryedve, tikkadtan, szállott ki Keresztesi és kis lánájával a kifelé törő tömegbe sodródott.

Az állomás perronján nagy csoportok nyüzsögtek. Balra néhány asztal mellett családok ültek csendes sörözésben. A perronon fel és alá járkált néhány lány kettesével, hármassával, szemmeláthatólag varrólányok és masamódok, kik jól megnézték az embert.

Keresztesi leült egy padra és maga elé meredt. Olyan fáradt volt, hogy nem

Gróf Wilczek Frigyes Nyitravármegye főispánjának beiktatási ünnepélye.

— Saj. tud. jel. —

Eléje mentek Érsekújvárra.

A főispán vasárnap érkezett Nyitrára. Eléje mentek Érsekújvárig Nyitráról Árpássy Imre, Juhász Sándor, Kubinyi Endre és Turchányi Ödön. Ott Turchányi Ödön alispán üdvözölte őt és Érsekújvár város nevében Miklóska polgármester. A vasut mentén több állomáson a községek képviselőtestületei megjelentek, Nagysurányban Bihary Géza jegyző mondott beszédet.

A megérkezés Nyitrán.

Nyitrán az állomásnál nagy közönség várta a főispánt. Itt Faschler Ferenc polgármesterrel az élén megjelent a városi tisztikar és a polgármester üdvözlő beszédet mondott, mire a főispán röviden válaszolt. A főispán a kocsik hosszú sora által kísérve, Bende püspök négyesfogatán vonult be a föllobogózt város utcáin át a vármegyeházára, a hol az összes megyei tisztviselők élén Turchányi alispán fogadta.

Az ünnepi közgyűlés.

A beiktatás maga nagy disszel történt meg. A Veni Sancte után a vármegye rendkívüli közgyűlést tartott, a melyre küldöttség hívta meg a főispánt. Wilczek Frigyes gróf azután letette az esküt és elmondta programbeszédét, mely a politikai pártokat teljesen kielégíthette. Fennen hangoztatta, hogy minden támadást, mely az állam egysége ellen irányulna, egész energiájával vissza fog utasítani, de másrészt minden igazságos, méltányos és törvényes törekvésnek védője lesz. Véle-

ménye az, hogy egy pártatlan és igazságos közigazgatás leghatalmasabb ellenszere minden államellenes irányzatnak. Természetesen hiva az országos kormány, amelynek ő mandatariususa s nem az egyes pártoknak, hanem az egész vármegyének főispánja kíván lenni. Elvárja, hogy a pártok közötti összeütközések az elvi és tárgyilagos vitatkozások medrén túl nem fognak lépni. Főispáni hatalmát semmiféle törvénytelen ségre fölhasználni nem fogja. Minden befolyástól függetlenül kívánja kormányozni a vármegyét. Munkájához a vármegye és a hazafias tisztikarnak támogatását kéri. A szép beszédet, melynek jó hatása észlelhető volt, nagy taps és éljenzés fogadta, azután a megyei tisztikar nevében Langhammer Vince főjegyző, a a törvényhatósági bizottság tagjai nevében Rabár Endre dr., az alkotmánypárt nevében Rudnay Alajos bajmóci prépost, a függetlenségi párt nevében Mérey Lajos országos képviselő s a néppárt nevében Franciscy Lajos dr. teológiai tanár üdvözölték a főispánt. Közgyűlés után a tisztelgések vették kezdetüket.

Bankett.

A főispáni ebéden Wilczek Frigyes gróf a királyra, Rudnay Alajos prépost a kormányra, Horváth Dezső orsz. képviselő a főispánra, Árpássy Imre bankigazgató a testvér-törvényhatóságok küldöttjeire és Kubinyi Endre a főispán családjára mondott pohárköszöntőt.

A párbaj-őrület.

Régi, érthetetlen, ostoba, tradíciókon alapuló intézmény a párbajozás. A becsület-reparálás „nemes” sportja ez, amelynél kaczag-

szocialista vagyok. Maga mint nyomdász természetesen demokrata. Elég kár.

Keresztesi felkacagott.

— Hagyjuk ezt, ráérünk még erről beszélni.

Zábránszky felkelt:

— Itt marad még?

— Nem én, ha tetszik együtt mehetünk.

A hogy úgy egymás mellett ballagtak, meglehetősen furcsa képet alkottak. Keresztesi derék, szálas termetű, kis fekete bajsú fiekó volt, társa meg apró termetű cingár legényke, ki válláig sem ért.

Nyolc óra lehetett. A hunyó nap aranya végigöntötte a tájat. Mint egy érett asszony, mosolygott a nap, tele megértő hévvel, odaadó tudással. A kikerics lila színében fürödtek a hegyek a város körül.

— Az ott a Zobor, mutatta Zábránszky.

— Sejtettem. Hát az ott mi?

Igy beszélgettek egymással. Mikor a honvédlaktanyához értek, Keresztesi ismerte már a város határát.

tudott mozdulni. Jóformán meg sem nézte, hogy ki ül mellette.

— Borzasztó ez a meleg, szólt egy férfi hang.

Keresztesi felriadt, de hamarosan észrevette, hogy itt az alkalom Nyitra egy bennszülöttjével megismerkedni.

— Maga nyitrai? kérdezte a sopánkodót, anélkül, hogy melege vonatkozó tapasztalati hozzászólást bővebben méltányolta volna.

— Igen, az vagyok. Nyitrán születtem.

Keresztesi illőnek találta, hogy bemutatkozzék:

— Keresztesi a nevem, szedő vagyok, a Kovács nyomdába szegődtem.

— Engem pedig Zábránszkyknak és szabólegény vagyok.

— Nagyon örülök. Remélem elvtárs?

— Hogy érti ezt?

— Látom, nem az, no nem baj.

— Az tetszett kérdezni ugy-e — hogy demokrata vagyok-e?

— Azt.

— Nem vagyok az, én keresztény-

tatöbb dolgot el sem lehet képzelni. Tejtőlösszáju gyerkőcök, analfabéták, hülyék kedvencz foglalkozásául vehetjük egész bátran, és mint ilyet bírálhatjuk el.

Ez, a kulturális viszonyok között élő emberek között semmiképpen meg nem tűrhető barbár szokás, igen régi eredetű. A hajdankor örökös hadakozásának „dicső“ maradványának tehetjük meg joggal, aminthogy mindenféle történelmi adat emellett a föltevés mellett bizonyít.

Hajdan, mikor még a kultura lehető legalacsonyabb fokán álltak a népek, illetve nemzetek, kevésbé, vagy egyáltalában nem volt kifejlődve az emberek jogérzése. A jogérzésnek — mint tudni illik — okszerű következményei az igazságszolgáltatás különféle nemei.

Mint mondtam, a jogérzés teljes, vagy részleges hiányát aktszerűleg rá lehet bizonyítani a régi népekre, néptörzsekre. Ezt a kifejezést „jogérzés“ természetesen nem úgy kell értelmezni, mint a mai értelemben vett jogérzést. Az akkori és mai jog között óriási a különbség. Az akkori népek felfogására élénk világot vet az a körülmény, hogy a jogsérelem büntetése, fenytés helyett megtorlást vont maga után. E kettő között pedig van egy kis különbség.

Ha már a jogérzés teljesen, vagy csak részben is hiányzott az ősből, könnyen elképzelhető az a rengeteg anomália, ami ennek nyomán fakadt. Jogérzés nélkül nincs igazságszolgáltatás és nincs a legfontosabb fórum sem: a törvényszék. Ha tehát mindezek hiányzanak, hogy élnek meg egymás mellett azok az emberek, akik között elmentétek, a surlodások napirenden vannak.

És itt nyilatkozik meg az a

nézet, amely azt állítja, hogy igen-igen kis fokban élt már az emberekben akkor is a jogérzés egy primitív válfaja, holmi igazságszolgáltatásféle alakjában. Ha például valakin valamelyes sérelem esett meg, az bejelentette a vezérnek, vagy vajdának, aki aztán a bűnöst — ha sikerült kinyomozni — belátása szerint büntetésre ítélte. (Akkor valószínűleg mély volt az emberekben valamelyes respektuális érzés.)

De hogy az ősből sem volt igazuk a párbaj dolgában, az holtbizonyos állítás. Mert ha bűn volt az orozva, loppal való gyilkolás, éppen olyan bűn kellett, hogy legyen a nyílt színen való előre megfontolt szándékos emberölés is.

Ugy látszik, hogy 2-féle jogérzésről volt — elég tévesen — tudomásuk az ősből. Pedig a helyes jogérzés csak egyféle lehet; a körülmények lehetnek enyhítők csupán. Azonban a gyilkosság, illetve gyilkolás ténye mindkét esetben fennáll. Bűn az egyik, bűn a másik.

És mégis mit tapasztalunk? Azt a szomorú jelenséget tapasztaljuk nap-nap után, hogy mind több és több áldozata lesz ennek a csunya társadalmi betegségnek: a párbaj-örületnek.

És kit okozunk azért, hogy a dolgok mindjobban elfajulnak és napi események lesznek ezek a szégyenletes dolgok? Részben és főként a társadalmat okolhatjuk, mely föntartja és megengedi, részben pedig törvényeink kellő szigorának hiányát. És talán ez utóbbit illeti a legsúlyosabb vád ebben a tekintetben.

Mert, engedelmet kérek, ha a törvény teljes szigorral lépne fel a párbaj-örület ellen, azt hiszem, hamarosan megtisztulna a társadalom az ily mániákus, beteg emberektől. Hisz, ha jól meggondol-

juk a dolgot, éppen semmi eredménye nincs annak, ha valakit tyukszemrehágás miatt provokálnak, vagy más egyébért.

Legtöbbször két lyukkal több lesz a levegőben, vagy megkarcolják egymás ábrázatát, aztán rendben van a dolog: a felek kibékülnek, esetleg az egyik a fűbe harap. Kacagató akkor a dolog, ha a provokátor harap a fűbe, vagy esetleg ellövik a kisujját... Hát hol van akkor az a becsület? Ugy-e helyreállt már azzal, hogy párbajt vívtak?... Csudát! A vélt sérelem is elmúlik, mihelyt az orvos szedi elő műszereit. Bolondság az egész. Gyávaság, kérem, nem csak bolondsági gyávaság...

Domingó.

Feljegyzések a beiktatásról...

— Saj. tud. jel. —

A függetlenségi párt szónoke Mérey Lajos az installáció alkalmával szépen beszélt, a nála megszokott hévvel szónokolt. Okosan, jól. De egy kis diszonnanciát kellett mégis az a megjegyzése, amelylyel a vármegye ezidőszerinti, érdemes alispánjának működését érintette. Igaz ugyan, hogy — ugymond — „ezt felemlíteni nem óhajtja, csak rámutat“, de mégis megmondta és ez örök hiba. Steiner Gyula, akinek érdemeit senki sem fogja elvitatni, ezt a baráti szívességet alig kivánhatta.

Jegyzőkönyvileg szavaztak elismerést a távozó főispánnak, de rugtak azért egyet a holt oroslánon ezuttal is. A közgyűlés többségének határozata volt ez a jegyzőkönyv szerint, mert többen (névszerint felsorolni talán szükségtelen) nem óhajtották az elismerés kifejezését. Erre bizonyára feltétlen szükség volt.

Wilezek főispán ahányszor felszólt Nyitrán, mindenkor lekötötte a figyelmet beszédjével. Tartalmas volt minden amit mondott. Hangja is kellemes, olyan Ap-

Zábránszky bucsuzott.
— Itt lakom az Erzsébet-uton. Jó éjszakát.

Keresztesi egyedül maradt.
E pillanatban úgy érezte magát, mintha egy varázsló kiragadt volna otthonából és hirtelen ide pottyantotta volna. Eddig még sohasem volt szülőhelyén Pozsonyon kívül. Két polgáriját is ott végezte, az inasévek keserű kenyerét ott rágicsálta, ott kapott alkalmazást is. Hogy, hogy nem összeveszett a nyomdavezetővel és kitétték a szűrét. Pozsony, az intelligens nagy város után ide csöppent. A Kovács-nyomda egyik embere írta meg neki, hogy Nyitrán keresnek szedőt, irt a főnöknek és meg is egyeztek.

Az Erzsébet-uton elhaladt, maga sem tudta hogyan. Petyhüdt szemét nem érdekelte az utca. A sarkon megkérdezte egy rendőrtől, hogy hol van a Kardos vendéglő. Zábránszky ezt ajánlotta.

A rendőr utbaigazította. Oda is talált. A Kardos vendéglőben vig társaságot mulatott.

Elöl a söntésben egy borotvált arcú pincér forgott, a ki Keresztesi előtt ismerősnek látszott. Hosszasan megnézte majd hirtelen hozzáfordult:

— Ovári bácsi hogy kerül ide?

Ovárit, ki színész volt, Pozsonyban látta Balla társulatánál.

A színész — vagyis inkább pincér — is megörült a régi ismeretségnek. Elmondta (miközben nagy szüneteket tartott, mert hol ez a vendég hitta, hol az) hogy búcsút mondott a kórista életnek és hogy most pincér.

Keresztesi jól megvacsorált és bizalmasan megkérdezte Ovárit, hol laknak a „lányok“.

(Folyt. köv.)

K r ó n i k a.

Füstös cigányok, mindmegannyi Rabolni, ölni kész,
Lehajtott fővel, sunyimódon
Most bírakra néz.

Amit vérengzőn osztogattak,
És kíméletlenül,
A zord halálnak rettegése
Most az ő arcukra ül.

Köröskörül sok kandi nővel
Van tele a terem,
És ingó-ringó természetükről
Suhog a sok selyem.

Parfum-szag árad a teremben,
A fej kábul belül,
Karsu lorgnettek szegeződnek
A cigányok felé.

Sorjában üldögél naponta
Grófnő és baronesz,
Óh, a kényes kisasszonynak
Nagy multság ez!

Csaknem fölfalják a szemükkel
A rút cigányokat,
A kinkél bűnös, ronda, ocsmány
Minden szó, gondolat,

Nem kell ma már a hölgyeknek
Se frakk, se lakk, se klakk,
Ma már csak egy izgatja őket:
A szenny és a salak.

Megváltozott immár az izlés,
Minden megváltozott,
A nők — ez régi jó igazság —
Kiszámíthatatlanok.

Nem is esodálnám, hogyha holnap
Olvasnám a hírek között,
Hogy egy fiatal grófkisasszony
— Balog Tutával megszökött...

ponyi-füle organum. Megjelenése is igen megnyerő, különösen a hölgyközönség állapította meg ezt. A programját magában foglaló székfoglaló beszéd feltűnést keltett mindenképen, a gazdag tartalom s az azt mindjobban érvényre juttató szónoki tehetség. A székfoglaló beszéd kielégített mindenkit kivétel nélkül. Ezt a beszédet szeretettel volna teljes egészében kézhez kapni a nyitrai hírlapírók egyik előkelő tagja, aki ezen óhaját elő is terjesztette rövid uton az új főispánnak, de meg nem kaphatta, mert ennek a beszédnek nem volt fogalmazványa. Ugyanis a mi főispánunk csak egyes slagwortokat jegyzett papírra, amelyeket azonban — amint jól láttunk — meg se nézte a beszéd elmondásánál.

A tegnapi tartott közigazgatási bizottsági ülésen Ajtics-Horvát országgyűlési képviselő azon óhajának adott kifejezést, vajha a k. b. ülések mindig 11 órakor vennék kezdetét, mert így amint most van, a buzgó országgyűlési képviselő tagok kénytelenek már egy nappal előbb a városba érkezni, hogy idején megjelenhessenek az ülésen. A bizottság döntését kéri a képviselő ur megfelelő határozat alakjában. Az elnöklő főispán megnyugtatta a bizottsági tag urat, hogy törekszik majd, miszerint az ülés idejét illetőleg kifejezett óhajoknak megfelelően. Ez a diplomatikus válasz magában rejtette azt, hogy ezen bizottsági ülések egybehívása a főispán joga lévén, nem a bizottság az, amely ez ügyben határozni jogosult. Ez is a főispán tapintatos lényére vall, aki még annyira sem akarta bántani a felszólaló bizottsági tagot, hogy tévedésére direktre figyelmeztette.

Az egyes felekezettek, egyletek, testületek, hivatalok tisztelegtek a főispánnal. Battyányi Vilmos gróf püspök vezette a katolikusokat, Györbirió Samu pénzügyigazgató a ref. egyház képviselőit, a zsidó hitközséget dr. Sztránszky Izor hitközségi elnök, a F. M. K. E.-t Gyürky Geyza al-elnök vezette, az ipartestületet Únzeitig József elnök vezette, a honvédtisztikart Schultheisz ezredes, a pénzügyigazgatóság tisztikarát a pénzügyigazgató, a törvényszéket Sándor Géza elnök, az ügyészséget dr. Csernyánszky ügyész, az államépítészeti hivatalt Polniczky főmérnök, Érsekújvár városi községét Miklóská polgármester, a nyitrai megyei gazd. egyll. Mezey Gyula alelnök, a városi tisztviselőket a polgármester vezette. Kiemelendő a válaszok közül a főispán azon kijelentése, amelyet dr. Sztránszky tartalmas beszédjére tett, t. i. azt mondotta, hogy ő jó katolikus s mint ilyen minden más vallásúnak meggyőződését tiszteli. — A legnagyobb küldöttség a F. M. K. E.-é, 30-an jelentek meg.

„H. nem lennék képes jóakarattal is elérni azt, hogy megteremtsem a békét, az ellentétek kiegyenlítését, úgy elég bátor lennék levonni a konsequenciákat és átengedném helyemet olyannak, aki erre képes“. Ezt is — ha nem is ilyen

szavakkal — körülbelül ilyen értelemben mondotta el az új főispán, aki azonban — úgy látszik — kitűzött célját el fogja érni.

Számos pohárköszöntő hangzott el a főispáni banketten. Volt közte több tartalmas és kétségtelenül azok közé tartozik dr. Szatmáry István felköszöntője. Oda konkludált, hogy a vármegyei tisztviselők mindig erős harcosai az alkotmány-nak. Erre néhány úr, akik alkalmasint nem türtöztethették magukat, szenvedélyes hangon közbekiáltott, eléggé hangosan uni-sono: nem mindig teljesítették teljesen alkotmányosan kötelességeiket. Ez az incidens kínos feltűnést keltett s láthatólag rosszul hatott a vendéglátó főispánra is, ami azonban csak abban nyilvánult, hogy meglepetve tekintett a közbekiáltó csoportra...

A nyitrai izraelita hitközség küldöttségében természetesen résztvett Katz Mózes főrabbi is. Az öreg úr nem először volt ugyan ezuttal főispán előtt, de nem ismervén az új főispán élettapasztalatait, aggodalmi voltak aziránt, hogy ha fedett fővel jelenik meg előtte, meg nem ütözkö-e ezen majd Wilczek gróf. A közelben lévő Clair Vilmost meginterpellálták ott hamarosan ez ügyben s hamarosan kiűtötte a sasszemekkel bíró, éles megfigyelésű főtíká, hogy ettől nem kell tartania, hisz a katolikusok küldöttségét vezető püspöknek, Batthyány grófnak is fején volt, hasonló kis valami, amelyet a főrabbi tart a fején, még akkor is, ha kalapját leveszi.

Ő felsége a királyra a főispán mondotta a felköszöntőt. Remek hatása volt, de méltón melléje sorakozik Arpássy Imre beszéde, amelyet a felköszöntő keretében tartott, éltetőn a szomszédmegyék kiküldötteit. Eredeti volt az mindenképpen és tényleg feltűnést keltett érdekességénél, de tartalmánál fogva is. A magyar történelmet lapozgatva — úgymond — szemébe ötlött hogy 66 esztendővel ezelőtt — éppen május hó 11. napján a magyarországi tulzó tótok Liptószentmiklóson nevezetes gyűlést tartottak, amelyen kimondták, hogy a magyar kormány rendelkezéseinek eleget nem tesznek, azt el nem ismerik és fegyveres erőt szerveznek ősi jogaik és kiváltságaiuk elismerését elérendő. Akkor a felvidéki vármegyék egyesült erővel verték vissza ezt a támadást, szövetségbe a nemzetellenes törekvések ellen, előbb és utána mindig egyek voltak bajban és örömben. Ma — ha nem is ily alkalomból — ismét közös ünnepet ülnek. — Majláth Istv. barsi alispán köszönte meg a szomszéd vármegyék kiküldötteit nevében is a figyelmeséget.

„Mindenkinek kivétel nélkül ott talál, engem, ha keres panaszával, kívánságával, mindenkinek szívesen állok rendelkezésre, nyitott ajtom lesz mint főispán is“. Ezt jól esett hallanunk az új főispán szájából.

A Hungária szállón szép nagy felirat diszelgett. Ugy olvastuk el azt, hogy

„Éljen Gróf Wilczek Frigyes új várm. főispán“, amit ugyis olvashattak, hogy nyugalmazott vármegyei főispán; pedig haj csak takarékoskodni kellett a helyiely, ahol a Nyitra vármegye szó el nem tért.

NAPIHIREK.

Szives figyelembe! Lapunk előfizetői között igen nagy a hátralékosok száma. Kérjük az illetőket, sziveskedjenek tartozásukat sürgősen beküldeni.

Kiváló tisztelettel:
a kiadóhivatal.

Halálozás. Nemcsek Ferencz kanonok, székesegyházi főesperes, odoni prépost 76 éves életkorban elhunyt. Temetése f. hó 12-én ment végbe nagy pompával. Nyugodjék békében.

Áthelyezés. Nyitráról Pöstyénbe lett áthelyezve Babos Julia posta és táviratist, helyébe Fiuméből Maresch segéd-tiszt és Szabadkáról Markó Ella került Nyitrára.

Családi hír. Streihammer Antal köztisztviselőben álló nyitrai birtokos bájos leányát Streihammer Józsa urleányt eljegyezte Lóry Jenő úr, a nyitrai társaság kedvelt tagja. Gratulálunk!

Sovánska Nándort, a híres cigány-primást annyiféle hívják, hogy szabadulni sem tud a sok ajánlattevő kávéstól. Nemrég egyik budapesti kávéshoz szerződött, különös körülmények között, de utóbb megbánta a dolgot. A kávé most hirdeti, hogy Sovánka Nándor szerződészegése következtében más zenekar játszik a kávéházában. Szegény Sovánka!

Pöstyénből. Pöstyénben, a kitünő híri fürdőhelyünkön, a téli idény alatt is élénk fürdőélet uralkodott. A téli idény alatt április 30-ig 1044 személy kereste fel a világhírű gyógyhatású fürdőt. Átnézve a fürdővendégek névsorát, örömmel konstatálhatjuk, hogy feltűnő nagy számmal voltak képviselve a külföldiek; Mindenfelől is igen sokan kerestek ott enyhülést. A nyári idényre már nagyban készülődnek. E hó 16-án kezd meg a pöstyéni színházban egy klagenfurti német színtársulat két hónapra terjedő előadásainak sorozatát, a magyar évadon pedig, mely július 15-től augusztus végéig terjed, ismét Mezei győri társulata fog a fürdővendégek szórakoztatásáról gondoskodni. A fürdőbizottság 4 új sétány létesítéséről gondoskodott, míg a sportkedvelő ifjuság megalakította a „Pöstyéni Athletikai és football-Club“-ot, amelynek diszelnökségét Hardegg János gróf vállalta el.

Nemcsek kanonok elhunytával megüresedett kanonoki stallumra sok a reflektáns. Allitól 30-nál több a pályázó, de a kiszemelt nevét egyelőre megtudnunk nem sikerült.

ENERGIN

Egy egész doboz ára 2.50 korona.

Kapható a gyógyszerárakban, de biztosan az

Energín vállalatnál Pécsen,

mely 6 dobozt bérmentesen szállít.

Leghathatósabb és legizletesebb hizlaló és vértisztító szer!

Számos előkelő orvostanár és szaktekintély által kitünő eredmények kipróbálva!

Gyermekeknel: Siettet a járást és fogzást, eloszlatja a mirigyeket és az ótvart — biztosítja a csontok és izmok ép fejlődését — javítja és rendezi az emésztést.

Felnötteknél: Utolérhetetlen vérképző, gyengélkedőknél erősítő mirigyoszlató szer. — mellbajosoknál megszünteti az izzadást és elősegíti a gyógyulást.

E héten

kezdtek meg regényünk,
„Keresztesi Sándor“-nak
közlését.

A regény mindvégig Nyitrán játszódik le.

Ujonnan belépő előfizetők mindig megkapják a megelőző részleteket.

A szerkesztőség.

Családi hír. Melischko András handlovai építész a múlt napok egyikén tartotta esküvőjét Ország József fogadott leányával, Ilonkával Trencsénben.

A miniszter ur kikötései. Az új nyitrai hitközségnek, mely ma tartotta alakuló gyűlését, oly kikötéseket tettek az alapszabályengedélyezés kapcsán, hogy ezek fejtörést okoznak az alapítóknak, Nemesak az 5 évi adót kell fizetnie a kilépő tagnak, hanem az u. n. gabellát is meg kell térítenie az új hitközségnek a tagjai által fogyasztott hus után. Ezenfelül pedig még is ez a juva — az új hitközség tagjai illetőleg a kilépők, addig amíg a most fenálló anyagi terhek teljesen ki nem egyenlítették a régi hitközség által, kötelesek adójuk arányában azok törlesztéséhez, kamatfizetéséhez hozzájárulni. Nem kicsiség!

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Csvikota Ignác vágsellyei kir. járásbírói jegyzőt ügyészi megbízottá nevezte ki.

Madarak és fák napja. A régi görögök halálra ítélték egy fiút, mivel egy varjúnak a szemét kiszúrta. Mint a krónika mondja, attól féltek, hogy ebből a fiúból genosz ember válik. Nálunk csaknem általános az állatkinzó gonoszság. Ez ellen föl kell fegyvereznünk iskolánk könyvelmü ifjúságát jóindulattal és gondolkodó erővel. Ezt célozta határozottan az a gazdasági ünnep, melyet a fák és madarak tiszteletére a szakolcai állami elemi iskola szombaton e hó 9-én tartott. Kropácsy István állami elemi iskolai igazgató, aki, hogy az állat- és madárvédelem iránt a szakolcai társadalomban nagyobb érdeklődést ébresszen, múlt évben a szakolcai ifjúsági leányegyesületben arra vonatkozólag köztetszéssel fogadott — a szó legszorosabb értelmében népszerű — szabad előadást tartott, a gondjaira bízott zsenge gyermekek fogékony szívébe a természet iránt való szeretetet beoltani és ennek útján bennük a lélek nemességét ápolni akarván azon volt, hogy a „madarak és fák napját“ helyes érzéssel és lelkes odaadással az iskola egyik legszebb ünnepnapjává tegye s így a tantestület többi tagjaival egyetemben a magasatos ügynek ugyszólván misszionáriomusa gyanánt működött.

Felekezeti béke Nagytapolcsányban. Nagytapolcsányban a III. osztályu

kereseti adó kivetésének közeledése ismét alkalmat adott néhány fekete lelkü alaknak arra, hogy néppárti örült vitus-táncát eljárá. Feljelentették ugyanis a zsidó vallásu kereskedők egy részét a nyitrai pénzügyigazgatóságnál azért, mert azok a jelzett adónem alá vonandó nagy jövedelmeket nem vallották be. A feljelentés folytán kiszállott egy pénzügyi titkár Nagytapolcsányba, ki is beidézték a feljelentőket, azok njből megerősítették a feljelentésben foglaltakat és megtörtént az a páratlanul álló eset, hogy a feljelentők egyike, egy igen-igen alacsony intelligenciájú epés valaki a saját maga adóalapját is 10 ezer koronának jelentette be és a pénzügyi titkár által felvett jegyzőkönyvet ily értelemben saját jószántából (recept: paralízis. Szedő) alá is írta. A beavatottak szerint ennek a túltengett ambíciónak az oka az, hogy ez ipse megyei virilismusra utazik és másként nem érthetvém el, ezt a szokatlan utat választja. Ajánljuk a követésre máltó példát.

Nem kell bíró. Nyitrán az Árok-utca 10. szám alatt körülbelül 300 ember gyűlt össze, — aminek az volt az oka, hogy egy kocsis egy szakácsnővel gorbáskodott, aki felháborodásában a kocsist úgy csapta a földhöz, hogy 10 percig eszméletlen állapotban feküdt. A verekedéshez Fincsu sz Jakab került s rendet teremtett hamarosan.

Lopás a vásáron. Május 5-én a galgóci vásáron egy nyitrai zsidó Reinkopf Jakab nyitrai rőfőskereskedőtől csipkét lopott. A tolvajt Wermer Lipót észrevette és a tulajdonost figyelmeztette, mire sok paraszt és a csendőrség előkerült. A károsult kérelmére a csendőrség futni engedte a tolvajt.

A bruttó bevétel 25%-a az orvosoknak. A Nagytapolcsányi Betegsegélyzőpénztár igazgató-ága f. hó 10-én tartott ülésén hozzájárult a pénztár orvosainak ama méltányos kívánságához, hogy az orvosok a bruttó bevétel 25%-át fogják kapni honoráriumként. Ezzel az orvossztrájk a nagytapolcsányi kerületben véget ért és remélhetőleg az orvosok is ezután barátságosabb arccal fogják fogadni a gyógykezelésükre szorult betegsegélyezőpénztári tagokat.

Meghalt az istállóban. A. Kőrös-kényben Hornyák Andrásnak betért késő este egy öreg ember, akit szánalomból az istállóban hagyott hálni. Reggelre halva taltálták a szegény öreget.

Villand Testvérek Nagy Circusza. Nyitra város és a vidék közönségét izgalomban tartják a Villand circus előadásai. Három előadás alkalmával zsufolt volt a közel 4000 személyt befoglaló circusza. A legelőkelőbb közönség lézte végig az előadásokat s azzal a tudattal távozott el mindenki a circusból, hogy a kitünő erők remek produkcióinak megszemlélésére érdemes volt a harmadfél órát áldozni. Mert 8-tól féltizenegyig tart az előadás. A második estén a Villand Testvérek is bemutatták speciális művészetüket. Nagy sikert arattak, a többi szereplőkkel. Hajmeresztő mutatványok, mint a kerékpár művészek, a kis Marco és Dorce erőmutatványa a létrán, a légtornászok, s más egyéb le-

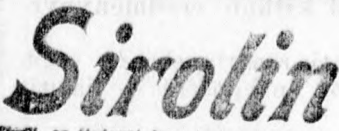
köti a figyelmet mindvégig. A lovasmutatványok, zenélő elefántok, a nem szelentelen augusztok, mind érdekes, de bámulatot keltők különösen az elefántokkal bemutatott dolgok. A hatalmas okos állatok zenélnek. Nyitra város közönsége kifejezést adott elragadtatásának az előadások során s hogy telve a circusz napnap után, annak bizonyossága, hogy a valóban művészi produkciók méltánylásra találtak Nyitrán is. Innen Nagyszombatba megy a circusz, azután Pozsonyba, Komárom, Győr.

Tolvajlás. A nyitrai nováki k. templomban a minap betörték s a szent-antalt perzselyből az összes pénzt ellopták.

Ártatlanul szenvedett szabadságvesztésért kártalanítási eljárás az állam ellen. Singer Zsigmond nagylapási volt földbirtokos és szeszgyáros múlt év július 1-én a nyitrai vizsgálóbíró nyomozólevele folytán letartóztatva lett a budapesti államrendőrség által, holott ott bejelentett lakása volt és az „Agrária mezőgazdasági Áru és Hitelbank“ részvénytársaságnál tekintélyes állást nyert el. Singer előzetes letartóztatása és vizsgálati fogsága 27 napig tartott, minthogy a pozsonyi kir. ítélőtábla a vizsgálati fogságot törvényes ok hiányában megszüntette. Mint most értesültünk, Singer Zsigmond dr. Grosz Mór nyitrai ügyvéd útján az állam ellen ártatlanul szenvedett előzetes letartóztatásáért és vizsgálati fogságáért a kártalanítási eljárást folyamatba tette; Singernek ezen igényét már azért is tartjuk jogosnak, minthogy teljes ártatlansága fényes beigazolást nyert, a minnek folytán a vizsgálat és szabadságának azon korlátozása, hogy a bíróság engedélye nélkül a város területét el nem hagyhatja, 1907. évi nov. elején megszüntetve lett és a megtorló eljárás az őt alaptalanul vádló koronatanu ellen hivatalból lett megindítva.

A szakolcai betonjárda ügyében a várostól közzétett pályázati hirdetmény folytán a kitűzött időig 9 darab ajánlat érkezett be. Az ajánlattevők közül Cristofoli Vince budapesti betonvállalkozó 42593 korona 80 filléryi ajánlata Szakolca szab. kir. r. t. város képviselőtestületének f. é. május hó 4-ikén tartott rendkívüli közgyűlésében fogadtatott el s vele a tervezet szerinti szerződés kötött meg.

Kelengyesegély Ő Felsége jubileuma alkalmából. A Gizella-Egylet kölcsönös élet- és hozománybiztosító intézet igazgató-tanácsa Bécsben legutóbbi ülésén elhatározta, hogy Ő Felsége 60 éves jubileumát, az Uralkodó szándékának megfelelően, emberbaráti ténpkedéssel ünnepli meg. Az intézeti tisztviselők részére egy jubileumi gyógysegély alapot létesít. Továbbá egy az intézet kebelében fennálló alaptól, amelyből az utolsó 20 évben szegény leányok között 258.824. — korona kelengyesegély osztott szét, a jubileumi évben a másnemű kelengyesegélyeken kívül 50 szegény menyasszony között egyen-

Sirolin

Küzd az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, szamárköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

6 orvosai rendelkezésére állnak mindenütt. Ára ügyesen megválasztott.

ként 500 — koronájával, összesen tehát 25.000. — korona lessz „jubileumi segély“ című készpénzben kiosztva. Híjdan az intézetnél biztosítva volt leányokon kívül főleg — az intézet egész működési terén — u. m. Magyarországon, Ausztriában és Németországban az állam, vagy a hadsereg szolgálatában álló egyének leányai lesznek figyelembe véve. A bélyegtelen, szegénységi bizonyítvánnyal és másnemű mellékletekkel ellátott írásbeli kérvények a Gizella egyesület igazgatóságához Bécs, I. Franz József-kai 15. ez év október hó 1-ig küldendők be. —

Megalakult a nyitrai izraelita cong. neol. hitközség. Szerdán d. u. 3 órakor a városháza nagytermében Nyitra dr. Pereszlényi Henrik elnökele alatt egybegyűltek az új izr. hitközség tagjai nagyszámban a megalakult most már véglegesen a hitközség. A gyűlés végrehajtó bizottságot kiküldött a szükséges intézkedések megtételére, melynek tagjai dr. Kramer Emil, dr. Havas Armin, dr. Jelinek Miksa, dr. Berényi Sándor, Grünfeld Nátán, Frischer Mózes, dr. Barta Ignác. — Mérey Lajos országgyűlési képviselőnek szives fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott s egyttal deputáció járul a minister elé megköszönni az alapszabályok jóváhagyását, egyben néhány sérelmes és indokolatlan clausulának feloldását kérvén. Néhány nap múlva összehívatik a választó közgyűlés is már. — Érdekes volt egy a gyűlés folyamán történt felszólalás. Dr. Berényi Sándor a békés kiegyenlítést ajánlotta, aminek eredménye a régi hitközségben való együttmaradás lenne. Ily irányban fáradoznak a főrabbi környezetében állók is, s állítólag most már a főrabbi kedvére való is lenne.

Merénylet. Botfalun van elemi iskola, amelyre új magyar felíratu táblát tettek a minister legújabb rendelete szerint. Ezt a táblát valaki levitte, később találták meg bemocskolva az utca közepén.

A vásártéren nem lesz mozi. Arról értesülünk, hogy Deutsch Gyula megelégedvén a sok kellemetlenséget, s arra való tekintettel is, hogy még két mozira adták meg az engedélyt Nyitra, lemondott tervéről s nem épített mozi Nyitra. Sajnálhat, hogy ezen szép terv dugába dőlt, mert a Deutsch-féle mozi oly remek képekkel lett volna felszerelve, amelyeknek a bemutatása lázba hozta volna a közönséget. Alkalmunk volt látni a tervbevetett mozi képsorozatát s ezért mondjuk, hogy kár volt meg nem csinálnia a mozi.

Megbízás. Verbón Lorand Oszkár okleveles állatorvos megbízott az állatorvosi teendők ideiglenes ellátásával.

„Sirolin-Roche“ a creosot-gyógykezelésnek teljesen új utat nyitott mivel ugyan maga is creosot-preparatum, de teljesen méregmentes és kellemes ízű. Tüdő- és gégetubercul osznál tehát legjobban ajánlható. Az orvosok egybehangzóan nyilatkoznak annak kiváló jó hatásáról ezen súlyos betegségek ellen. „Sirolin-Roche“ minden gyógyszerárban kapható.

Magyar Otthon. Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII. Fehéreg Sándor-utca 30. sz. alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan bútorozott, különbejártu szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes

ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigorúan családi otthon.

Engel Adolf elsőrendű fehérnemű gőzmosóda és vegyi tisztító intézete **Budapest.** főzetlet VI. ker. Vasvári Pál-ut. 11. szám. fióközlet VII. ker. Erzsébet-körút 17. sz. Telefon 14—23. Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

Aerztliches über Herzbeutelwasser (Pericarditis). Eine im Verhältnis zu den anderen Herzleiden seltener Erkrankung ist die Entzündung des Herzbeutels (Pericarditis), des serösen Doppelsades, in welchem das Herz wie in einem Beutel (daher der Name) umgehüllt ist. Außerordentlich selten insbesondere ist die Entzündung der Herzbeutelentzündung aus freien Stücken. In der Regel folgt sie dem Gelenkrheumatismus, wie die Entzündung der Herzklappen, ist aber bei einigermaßen großer Ausdehnung viel gefährlicher als Herzklappenentzündung und bedroht nur zu oft das Leben direkt. Die auch die Herzbeutelentzündung nur eine fortgeleitete Erscheinung einer benachbarten Brust- und Rippenentzündung, aber darum nicht minder gefährlich. Die Gefahr besteht vor allem in folgendem: Jede Entzündung febriler Natur ist mit Ausschüttung von Flüssigkeit in die betreffenden Hohlräume derselben verbunden. Die Flüssigkeitsmenge einen sehr hohen Grad und dann beginnt die direkte Lebensgefahr für den Kranken gerade bei der Herzbeutel-Flüssigkeitsansammlung. Je massenhafter letztere sich gestaltet, umso schwieriger wird die Arbeit des Herzens, welches jetzt fortwährend unter ungünstigen physikalischen Verhältnissen arbeitet und seine Kraft zum größten Teil — bei einer Maschine würde man sagen, durch Reibung — nutzlos verbraucht.

Lange darf also dieser Zustand nicht dauern und Aufgabe des Arztes ist es in erster Linie, neben der Behandlung der akuten (oder chronischen) Entzündung das bedrohte Herz so leistungsfähig wie möglich zu erhalten. Abgesehen von medikamentösen und hygienischen Vorschriften kommt hier vor allem die Ernährung eines Patienten in Betracht. Dies ist insbesondere dann ins Auge zu fassen, wenn es sich um Patienten handelt, deren Herz von Grund aus nicht besonders leistungsfähig ist. Ein Mensch mit Degeneration des Herzens, mit alten, nicht gut kompensierten Klappenfehlern und dergleichen leidet bei großer Ausdehnung des pericarditischen Ergusses in höchster Lebensgefahr. Jeden Moment können die Ergussmengen durch ihren Druck das Herz zum Stillstand bringen. Von den Kraftnährpreparaten, welche hierbei in Frage kommen, muß an einer der ersten Stellen das Bisuit genannt werden. Bisuit, das sich bei Schwächestufen aller Art bewährt hat, das seine Wirksamkeit bei vorzeitigem Verfall der Körperkräfte so und so oft erprobt hat, ist gerade bei Pericarditis von außerordentlich günstiger Wirkung; denn, wie gesagt: alles hängt oft gerade bei Herzbeutelentzündung an einem schwachen dünnen Faden, wobei die Gesammtkonstitution des Kranken den Ausschlag gibt. Rechnet man dabei, daß solche Patienten mit akuten Leiden (nicht seltener) in der Regel nur sehr schwer mit gewöhnlicher Kost zu ernähren sind, schon weil ihnen dieselbe zu umfangreich ist, so ist klar, daß Nährpreparate konzentrierter Form, wie das Bisuit gerade auch in solchen Fällen ein Segen für Kranke und Arzt sind. Der hohe Gehalt des Bisuit an Eiweiß, Fett und Kohlehydraten, die leichte Assimilierbarkeit, die kompensierte Form, der Wohlgeschmack, die Verdaulichkeit — neben der festgestellten verlebendenden Wirkung — werden so und so oft dem Bisuit vor anderen Präparaten an Krankenbetten Pericarditis den Vorzug geben lassen. Bisuit ist durch alle Apotheken zu beziehen. Gegen Einwendung von K 3.50 an die Apotheke v. Dörfl, Budapest, Königsstraße 12 erhält man ein Paket Bisuit kostenfrei zugepackt.

Dr. med. J.

Szerkesztői üzenet.

K... u Nagy-Károly. „Fiam a tanár“ csak kisegítő néptanító a fővárosnál, tehát nem „tanár“, de még csak végleges tanító sem.

A. L. Győr. Hogy mit kereset Freystädter Györgyben? Honnét tudjuk mi ezt? Kérdezze meg ez új basa valamelyik háremhölgyét, ott megkaphatja a választ.

Nyitlér.

Ezen rovatért a szerkesztőség nem felelős.

Vakmerő árulkodó vádlás!

Nagytapolcsány, 1908. május 12.

Községünk békés felkezeti egyetértését, azok az elemek, melyek az egészség józan fejlődésnek mindig kerékkötői voltak, legutóbban egy minden alap nélküli feljelentéssel, jobban mondva merénnyel akarják, azaz csak akarták megbolygatni. Krajcsovicz Feró és cimboráiról lévén itt szó, kik a nyitrai pénzügyigazgatósághoz, hallatlan roszhiszemű hozug feljelentést tettek a kereskedők ellen, a mennyiben keveselték a kereskedők III. osztályu adóját és követelték, hogy azokat tiszszeresen vagy huszorosan adóztassák meg, úgy például, a legkisebb szatócs, a ki talán nem is tudja hogy n. z. ki ezer korona, fizessen 10.000 korona tiszta jövedelem után, és a kissé jobb üzletű kereskedőknél, egész ötvenezer koronáig krték az adó kivetést. Hogy a pénzügyigazgatóság ezen alávaló árulásokra mit sem adott, azt hangoztatni nem is kell. De fogalkozzunk, egy kicsit ezen denunziánsokkal, hogy illetőleg kik azok a Krajcsovicz, Buzna és consortes. Buzna valamikor városi pénztáros volt és ebbeli működéséről a város házában kaphatnak információt, és csak is boldogult Pülöp Biro iránti tiszteletből nem csaptak össze Buzna feje fölött a hullámok, de most látjuk, kár volt ily embernek kegyelmezni. Hü pajtása Vunder Adolf, a ki szintén nem panaszkodhatik multjára, vagy a többi pajtásai, Donay, Haló, Gyuris, a kik talán már sajnálják is, hogy árulók lettek, ezekkel nem érdemes foglalkozni, valamint derogálóan tartanám egy Prikril-féle személylyel foglalkozni. Neuman és fiáról is kár volna biografiát írni, mert az elősoroltak ő hozzájuk képest csak kis Miskák, és csak annyit említek, hogy Neuman Rezső bürzejatékos is volt, és pedig nagy észszel, és még nagyobb karakterrel, mert mikor nyert, szépen bezebelte az ezreket, és midőn fizetni kellett volna neki, a vagyonát átíratva az ispánjára, a várostól szegénységi bizonyítványt kért, de a város előljárósága nem ílt föl neki. Most jön az alja: Krajcsovicz testvérek, névleg Krajcsovicz Lojzó és Krajcsovicz Feró! Krajcsovicz Lojzóról nem akarok most sokat írni, de annál többet irhatnának róla, a cigányok, vagy a szolcsányi és a prasnói parasztok, kikkel

GLEICHENBERG

KLIMATIKUS
GYÓGYHELY
Stájerország

Nyári évad: Május 15-től október 1-ig.

Féltalpin jellegű legkedvezőbb klimatikus viszonyok.

Gyógyjavallatok: légzőszervek, (hurut, astma, emphysema) szívizom betegségei, idegbajok, rekonvalescentia.

Gyógyeszközök: inhalációs és pneumo-terapia, szénsavas fürdők, hidegvíz-gyógyintézet, gyógygimnasztika, napfürdők stb.

Gyógyforrások: Konstantin, Emma-forrás, Johannes-kut, Klausenforrás
Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás és kocsiról gondoskodik a fürdőigazgatóság.

túl szolid kamatláb mellett bonyolítja le pénzüzelmeit, evvel valószínűleg az ügyész úr fog foglalkozni, és a tőkekamatadókat, majd a pénzügyigazgatóság fogja rendbe hozni. Most jön a Krajcsovicz Fero! Fero, ki pályafutását, illetőleg nyilvános szereplését a Hurtenstein-féle korcsmában kezdte meg azzal, hogy péklegényekkel, és a társadalom legeslegutolsó embereivel éjjel nappal kártyázott és ivott, aztán a boldogult Pollák Bernátnak köszönheti, hogy ő ütet a jobb társaságba bevezette, sőt annak köszönheti, hogy városi pénztáros lett de erről az állásról le kellett neki mondania. De nem erről akarok szólni, hanem ennek a Krajcsovicz Ferónak, az a szerencséje is volt, hogy ő a nagytapolcsányi hitelbank igazgatósági tagja! de mint olyan is, szabad idejében, jobban mondva többet éjjel mint nappal tartózkodik a Haberfeld-féle „korhelniczá“-ban, és ott fogdosta a pistolkázás közt, azon árulókat a kikkel ily merénylő támadást intézett, egy fáradozó munkás, józan társadalmi osztály ellen. Midőn ezen cikket bezárom, egy igen komoly szavam van, a nagytapolcsányi hitelbank igazgatóságához, a kitél a nagy közönség, a részvényesek, joggal kéri, sőt követelik, hogy Krajcsovicz Ferót a Haberfeld-féle „korhelniczá“ látogatóját, a ki a kereskedőket, kik a bankkal szoros összeköttetésben vannak, hamis, hazug és veszélyes árulással egyenesen tönkre tenni akarta, többet maguk közt ne tőrjék, mert olyan személy direct séggyenére és kárára van, egy oly elsőrendű banknak. De különben is, nem is tételezhető fel, egy oly előkelő bankigazgatóság-tól, hol egy Salzberger József, egy Hollady Jenő, vagy a többi igazgatósági tagok vannak, hogy azok egy Krajcsovicz Feróval, egy denunciánssal egy asztalnál üljenek. Elvárja tehát a közönség, hogy az igazgatóság, ezen embert, kötelékéből kizárja, és pedig a legrövidebb uton, mert a bank reputációjával egyenesen ellenkezik, hogy köztük olyan ember csak egy percig foglaljon helyet. — Bizunk az új igazgatóságban, akinek most alkalmat adunk, hogy mutassa erélyét és szabadítsa meg a bankot oly mérges gombától. Reményben, hogy az igazgatóság a közönség jogos kérelmének azonnal fog eleget tenni, mert különben ezen ügy miatt, kénytelen volnának, egy rendhivivüli közgyűlést összehívni. **y.**

Hirdetmény.

Az Első vágsellyei Takarékpénztár tulajdonát képező vágsellyei 399. h. számú korlátlan italmérsi engedéllyel felruházott sarok vendéglő helyiségre

verseny tárgyalást

hirdetek. Felhívom azon vendéglős, vagy korcsmáros üzlettel foglalkozó urakat, a kik mint az Első Vágsellyei Takarékpénztár üzletvezetői, de saját forgalmukban kívánnak a vendéglői üzletet vezetni, hogy zárt ajánlataikat **f. évi június hó 15-ig** a Takarékpénztár Elnökségéhez az ajánlatok tíz százalékát bánatpénz gyanánt csatolva terjesszék be. A vendéglő f. évi július hó 1-én megnyitható. Feltételek a Takarékpénztár hivatalos helyiségében minden nap a délelőtti órákban megtekinthetők. A határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az Első Vágsellyei Takarékpénztár Elnöke.

386/1908. szám.

Hirdetmény.

Nagybossány község képviselőtestület 1908. évi február hó 1-én 2. kgy. 386/1908. kig. szám alatt hozott határozatával Nagybossányban folépitendő jegyzői lak munkálatait 26194 kor. 07 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása céljából az **1908. évi május hó 18-ik napjának d. u. 2 órájára** a nagybossányi körjegyzői irodában tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap délutáni 2 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett körjegyzői hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Nagybossány, 1908. évi május 7.
Községi előljároság.

Csődtömegeladási hirdetmény.

Vb. Fürst Hermann sasvári volt kereskedő csődtömegéhez tartozó, a csődleltárban összeirt s összesen 1833 k 25 f.-re becsült különféle vas- és üveg-árak Sasvárott **1908. évi május hó 16-án** nyilvános árlejtés útján eladni fognak.

A vételi ajánlatok a fentti becsérték 10 százalékával min bánatpénzzel alólírott tömeggondnokhoz intézendők és pedig 1908. évi május 16-ig bezárolag.

A leltár és a tömeg a tömeggondnoknál megtekinthető s ugyanott megtudhatók a további feltételek is.

Ha a csődválasztmány beérkezett ajánlatok egyikét sem tartaná elfogadhatónak a csődtömeg — részletekben is — **1908. évi május hó 16-án**

és a következő napokon nyilvános árverés útján fog eladatni.

Dr. Ernyei Ede,
sasvári ügyvéd, tömeggondnok.

Ajánlok

Chilyaletromot, Thomaslisztet A Kalisavakat, Superphoshatot, legjobb jegyüt versenyárak mellett.

Faith Béla, Nyitra

mütrágyairoda.

Részvények

Nyitra és Vidéki részvényeket veszünk és eladunk.

Ezekre magas kölcsönt nyújtunk olcsó kamattal mellett.

Róth Testvérek

bankbizomány-üzlet,
NYITRÁN.

Egy szoba-konyha-speisből álló lakás rögtön kiadó. — Még egész új állapotban lévő mindenféle bútor, ugyanint egy varrógép eladó. Bővebbet

Richter Artur,

üvegkereskedésben Nyitrán

Fehérnemű és függönytisztító

intézetemet, melyet Budapestről

Nyitra, Erzsébet-út 18.

szám alá helyeztem,

a n. é. közönség szives partfogásába ajánlom

hazafias üdvözléssel

Vaskó Mihály

fehérnemű és függönytisztító.

HÖLGYEK

részére nélkülözhetetlen

Legjobb szépitőszer a

Földes-féle MARGIT CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ráncokat és az arcot fehérre, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

KIVÁLÓ TOILET-CIKKET: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor. Margit-szappan 70 fill. Margit-fogpép 1 kor. Margit-arcviz. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Kapható Nagytapolcsányban: Halász Antal gyógyszerárban.

Páralan és esodas hatásu.

Övakkodjunk utazatoktól.

Valódi „PÁTRIA” pótkávé

a legjobb,
legízletesebb,
legtisztább és
legtökéletesebb

tehát mindegy háztartásban nélkülözhetetlen
elsőrendű **honi kávépótló**: kapható
minden fűszer-, csemege- és gyarmatáru-
kereskedésben.

Tóth Vilmos-utca 35 számú ház
kertjében **modern szép két vagy eset-
leg egy külön bejáratu**

hónapos szoba

azonnal kiadó. — Bővebbet ott a
házban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, Jergény-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes
acél-ékek, 2- és 3-vasu ékek és minden
egyéb gazdasági gépek.

A Z O R N A I K I A D Ó
a Káptalan-utca 5. sz. (Fesztoráczy-féle) házban egy szép ud-
vari lakás, mely áll 2 nagy szobából, kis szobából, pincével,
üvegerkéllyel és egyéb mellékkeliséggel évi 370 korona
lakbért. A lakás esetleg június 1-től is kiadó. Bővebb értesít-
ést dr. Grósz ügyvéd Hid-utca 5. sz. lakásán vagy Tóth
Vilmos-utca 18. sz. alatti irodájában ad.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben 22 cse-
mege, 28 borfajban, három-
féle fajtisza alanyon 1. oszt.
180 kor, 1000 drbonként. II.
oszt. kis szépséghibával 90
kor. 1000 drbonként.

Készlet 419,000 oltvány.
250000 vadgyökeres, Portalis, Solonis, Rup
Monticola, Aramon, Rup, Gansin 1. és 2. sz

Kérjen árjegyzéket

„Vállalati szőlőtelep”

Billed, Torontálmegye.

Zoboron

a Komlóvölgyben
a 269. számú
Villa kiadó

áll 4 szoba, konyha, kamra, pince
és mellék helyiségekből. — Bővebb
felvilágosítást ad a tulajdonos:
Kudlik Vilmos, lakik: a bérbe adan-
dó villában.

Singer Co. varrógépek részvény- társaság.

Csak
az ily cégtáb-
lával jelzett
üzletekben

lesznek
SINGER
varrógépek
elárúsítva.

Nagytapolcsány Takarékpénztár-u 96
(Szlanka-féle ház.)

Ismét

Óriási szerencse Gaedickenél

Csak az utolsó sorsjátékokban a következő főnyereményeket fizették ki t. vevőinknek:

A legnagyobb főnyereményt

400.000 K-t 19406. számra

90000	koronát a	3148	számra
80000	"	7334	"
70000	"	11140	"
60000	"	3952	"
50000	"	4714	"
40000	"	95853	"
30000	"	112645	"
30000	"	42778	"

30000	koronát a	88837	számra
25000	"	15900	"
25000	"	30049	"
25000	"	52235	"
20000	"	22692	"
20000	"	79375	"
20000	"	90638	"
20000	"	88000	"

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játszik feltér-
lentül GAEDICKE szerencsegyűjtőjében, mert eddig ott nyer-
ték bebizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt. Az 1. oszt.
húzása már

május 21-én és 23-án kezdődik.

A sorsjegyek árai:

Egy egész 12-
Egy fél 6-
Egy negyed 3-
Egy nyolcad 150 korona

Postabefizető-lapot vevőinknek portó entesen
küldjük.

Kísérlelje meg egyszer szerencsét GAEDICKE szeren-
cesgyűjtőjében s Ön bizony számíthat eredményre.

GAEDICKE

BANKHÁZ

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

Naponta egy

főnyeremény

Gaedickenél!

Egy jó házból való fiatal ember, szép kézírással, ki a középiskola 4 osztályát elvégezte **Kramer Adolf Fiai** cégnél **Nyitrán** irodai gyakornoknak felvétetik.

„VISVIT“

(vis vitae – Életerő)

A legtekélyesebb erőtke a Jelennek legbiztosabban **edzi** minden **ideggyengét** és **erőtlent**.

Az első berlini és bécsi kórházak vezető orvosai és tanárai kijentik a „Visvit“-et mint a leghatósabb, legtisztább és legtekélyesebb

erőanyagát a Jelennek!

Visvit visszafejleszti az ideganyagot az összes étegeiben: vért képez, edzi az idegeket és szilárdítja a csontokat. „Visvit“ 3 kor. 60 f. árban beszerezhető. Táplálókészítmény vérszegény gyermekek részére.

Kéretik, pontosan a eszásári szabadalmi hivatal által védelmezett „Visvit“ névre, melynek utánzása büntetés alá esik, figyelni: ne fogadjunk tehát más készítményt „Visvit“ helyett el, mert „Visvit“ más készítmény által nem helyettesíthető. Orostudományi értesítést „Visvit“-ről ingyen és bérment küld **Török József** gyógyszerész **Budapest, Király-utca 12.**

BENEDEK TESTVEREK

elsőrendű angol szabók

NYITRA,

Tóth Vilmos-utca 15 sz.

Bel- és külföldi szövetekben dús választék

Mintákat vidékre készségi küldünk.

Mértéknek elégséges egy viselt ruha.

Levelező-lapon való meghívásra személyesen jövünk.

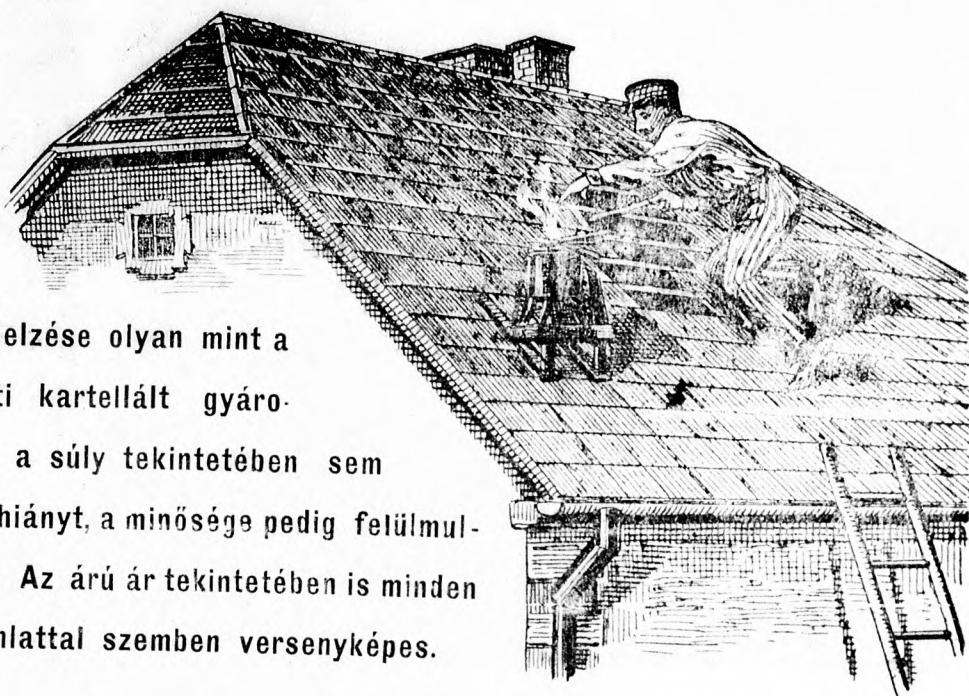
Pontos és szolid kiszolgálásról biztosítjuk t. vevőinket.

Fontos!

≡≡≡ Sziveskedjék ajánlatot kérni! ≡≡≡

Egyedelárusítás fedéllemez s izolálólemezben Magyarország részére.

KART LLEN KIVÜL!

Az árú jelzése olyan mint a budapesti kartellált gyárosoké és a súly tekintetében sem szenved hiányt, a minősége pedig felülmulhatatlan. Az árú ár tekintetében is minden más ajánlattal szemben versenyképes.

Arjegyzék valamint minták (egész csomók) kívánatra bérmentve küldetnek.

Az árú kívánságra közvetlenül a gyártelep helyéről is szállítatik.

Ezen kívül szállítok: waggonszámra és kicsinyben is:

Cement, Chamotte-téglát- és lisztet, fal- asphaltot, stukator- és alabastergipszet, carbolineumot és kátrányt.

Cimre tessék ügyelni

Cim: Linkenberg József
vaskereskedése **NYITRA.**
Sürgőnycim: Linkenberg József, Nyitra.
INTERURBAN-TELEFON 66.

Hatóságilag engedélyezett végkiárusítás.

Nagyérdemű közönség!

Tisztelettel értesitem, hogy a **Guttman Sámuel**-féle úri, férfi, fiu- és gyermekruha-raktár a teljes felosztás miatt a raktáron lévő összes árú mélyen a beszerzési áron alul eladatni fognak.

Raktáron vannak a mai kornak megfelelő legdivatosabb és a legfinomabb szövetekből készített ruhák a legkényesebb izlést is kielégítő, miért is kérem a tisztelt vevőközönséget saját érdekében is a kedvező alkalmat mielőbb kihasználni, annál is inkább miután a kiárusítás rövid időre engedélyezettett.

Kiváló tisztelettel

Guttman Sámuel
Nyitra, Tóth Vilmos-utca 10.

A még raktáron levő árú 40%-kal a beszerzési áron alul június 15-éig bezárólag lesznek eladva.